

С. І.РЕДЬКА, аспірант, Полтавський університет економіки і торгівлі

РОЛЬ ІННОВАЦІЙ У ПІДВИЩЕННІ ПОТЕНЦІАЛУ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

У науковій статті автор розглянув процес формування інноваційного менеджменту на ринку банківських послуг, обґрунтував концептуальну побудову та привів практичні рекомендації щодо вдосконалення діяльності банківських установ на ньому. Під час дослідження узагальнено системні взаємозв'язки інноваційного розвитку економіки з становленням банківської системи, розкрито сутність інноваційно орієнтованих інструментів як економічної категорії та досліджено їх роль в процесі формування ринку банківських послуг. Визначено тенденції та основні напрямки розвитку банківських послуг для формування стратегії інноваційного банківського менеджменту в Україні. Запропоновано механізми підвищення потенціалу банківської системи під час регулювання та контролю за інноваційною діяльністю для реалізації програм стимулювання інноваційного менеджменту.

В научной статье автор рассмотрел процесс формирования инновационного менеджмента на рынке банковских услуг, обосновал концептуальное построение и привел практические рекомендации относительно совершенствования деятельности банковских учреждений на нем. Во время исследования обобщены системные взаимосвязи инновационного развития экономики со становлением банковской системы, раскрыта сущность инновационно ориентированных инструментов как экономической категории и исследована их роль в процессе формирования рынка банковских услуг. Определены тенденции и основные направления развития банковских услуг для формирования стратегии инновационного банковского менеджмента в Украине. Предложены механизмы повышения потенциала банковской системы во время регулирования и контроля за инновационной деятельностью для реализации программ стимулирования инновационного менеджмента

In the scientific article an author considered the process of forming of innovative management at the market of bank services, grounded a conceptual construction and brought practical recommendations over in relation to perfection of activity of bank institutions on him. During research generalized system intercommunications of innovative development of economy with becoming of the banking system, essence of the innovative oriented instruments is exposed as an economic category and investigational their role in the process of forming of to the market of bank services. Tendencies and basic directions of development of bank services are certain for forming of strategy of innovative bank management in Ukraine. The mechanisms of increase of potential of the banking system are offered during adjusting and control after innovative activity for realization of the programs of stimulation of innovative management.

Ключові слова: інноваційна технологія, інноваційні інструменти, банківський менеджмент, стратегічне планування.

Постановка завдання. Світовий досвід свідчить, що у сучасних умовах стійкий довгостроковий розвиток економіки залежить більшою мірою не від ресурсних можливостей, які, зрештою, є обмеженими, а від інноваційної активності суспільства та окремих його елементів. Перехід до ринкової економіки зумовив активізацію інноваційної діяльності, поставив на перший план проблеми формування інноваційного потенціалу країни, який дозволяє реорганізувати

економіку, прискорено розвивати наукомістке виробництво і забезпечувати умови для економічного росту.

Розвиток бізнес-систем в Україні поступово привів ринок до потреби конкурувати не тільки шляхом проведення ефективних рекламних кампаній, але й шляхом вдосконалення продукту або розробки нових продуктів та послуг. Донедавна сфера інновацій у нашій країні була прерогативою наукових установ та промисловості. Тепер інновації переходять у галузь комерції та бізнесу. Не обминув цей процес і банківську сферу, адже ефективність роботи банку і його конкурентоздатність на ринку значною мірою залежать від запровадження нових банківських продуктів і технологій.

Теоретичні засади та практичні механізми інвестування банками інноваційних технологій активно досліджуються у світовій і вітчизняній науковій літературі. Так, різні аспекти цієї проблеми висвітлені у наукових працях І.О. Бланка, А.Д. Бутка, Т.А. Васильєвої, О.В. Васюренка, І.О. Губаревої, А.О. Єпіфанова, М.М. Єрмошенка, С.В. Захаріна, С.М. Ілляшенка, С.М. Козьменка.

Мета і завдання дослідження. Метою дисертаційного дослідження є розвиток науково-методичних засад інвестування банками інноваційних технологій обслуговування клієнтів, розробка практичних рекомендацій щодо підвищення ефективності інвестування.

Поставлена мета зумовила необхідність вирішення таких завдань:

визначити особливості інвестиційної діяльності банків України;

дослідити сучасні технології банківського обслуговування клієнтів та інноваційні тенденції їх розвитку;

визначити особливості інвестування банками нових технологій обслуговування клієнтів;

удосконалити науково-методичні підходи до розрахунку його ефективності;

Наукова новизна одержаних результатів дослідження полягає у розвитку науково-методичних засад прийняття у банках інвестиційних рішень щодо впровадження інноваційних технологій обслуговування клієнтів, розробці практичних рекомендацій щодо підвищення їх ефективності

Інноваційні технології у банківській сфері спрямовані в першу чергу на створення стратегій та методик, які сприяють залученню нових клієнтів та збереженню існуючих, а також підвищенню рівня їх довіри та лояльності до фінансових установ, якості кредитних операцій та ін., а тому вивчення проблем і перспектив банківських інновацій посідає важливу позицію у структурі сучасних досліджень, що підтверджує актуальність обраної теми.

У будь-якій державі незалежно від економічної системи та способу організації суспільних відносин банківська система відіграє ключову роль. Вона забезпечує економіку необхідним обсягом фінансових ресурсів, гарантує вільний рух капіталу, розрахунки суб'єктів господарювання, кредитування економіки, реалізацію цілого ряду інших функцій та завдань. На нашу думку, одним з найвагоміших показників розвиненості та конкурентоспроможності банківської

системи є її інноваційна спрямованість, причому потреба в інноваціях є не скільки традиціями ринку капіталу, скільки стратегією розвитку банку.

Вивчаючи інновації у банківській сфері необхідно мати на увазі, про передумови виникнення інновацій як причин що спонукають до інноваційної діяльності. У банківській практиці такими передумовами є зменшення клієнтської бази, посилення конкуренції, зростання вартості банківських продуктів чи послуг, втрата достатнього рівня безпеки тощо. Основним інституційним фактором, що впливає на процес розробки та впровадження банківських інновацій, є існуюча у країні система регулювання банківської діяльності, а також законодавство, що визначає розвиток інших фінансових ринків.

У літературі широко представлені різні визначення терміну “інновація” і запропонована різнохарактерна типологія процесів, пов’язаних з цим явищем.

Інноваціям притаманні такі характеристики:

- задоволення нової потреби;
- високий ризик і високий ступінь невизначеності;
- гнучкість форм;
- загострення протиріч і конфліктів;
- наявність побічного, непередбачуваного результату;
- перехід на новий рівень розвитку системи [2].

Для підвищення наявного інноваційного потенціалу, спрямованого на розвиток та успішне функціонування банку, необхідно впроваджувати наступні технології:

- створити стимули для виявлення тенденцій та кристалізації ідей, що потенційно є передумовами для інноваційних;
- свідомо недовантажувати інтелектуальний потенціал банку в розрахунку на спонтанне виникнення ідей та пропозицій, які можуть позитивно вплинути на розвиток продуктового ряду банку;
- оптимізувати рівні управління (в бік скорочення) з метою прискорення циклу будь-якого інноваційного процесу;
- мінімізувати строки розробки та впровадження банківських продуктів не шляхом скорочення числа стадій інноваційного процесу, а шляхом координування декількох процесів, що проходять паралельно;
- орієнтувати всю інноваційну діяльність банку на споживача продуктів з можливістю тотального контролю за першими кроками впровадження інновацій. [3]

Впровадження наукових досягнень і винаходів в організацію банківського обслуговування забезпечує постійне відновлення і поліпшення банківських продуктів та технологій, що застосовуються для обслуговування споживачів.

Висновки. На сьогодні практично для будь-якого банку гостро постає питання здатності своєчасно і енергійно ініціювати інноваційні процеси та управляти ними, оскільки це є критерієм виживання банківської установи на ринку. Тому для підвищення рівня наявного потенціалу банківської системи, основні риси інновацій визначаються наступним:

по-перше, налагодженням інноваційного процесу (створення, розповсюдження та використання інновацій) у центр якісних, кількісних та структурних зрушень;
по-друге, перетворення інноваційного процесу в постійно діючий фактор;
по-третє, безпрецедентно високою швидкістю змін, коли банк має активізувати діяльність та використовувати новітні досягнення науково-технічного процесу.

Список літератури: 1. Закон України «Про інноваційну діяльність» 04.07.2002 №40-IV //www.rada.gov.ua/. 2. *Абакуменко О.В.* Фінансові інновації на ринку цінних паперів // Актуальні проблеми економіки. – 2006. № 12. 3. *Єгоричева С.Б.* Банківські інновації. Навч. пос. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 208 с. 4. *Момот О.М., Брітченко І.Г.* Інтегровані банківські послуги та конкурентоспроможність банківської системи / Під наук. ред. Брітченка І.Г. – Полтава: РВВ ПУСКУ, 2008. – 315с.

Поступила до редакції 08.04.2012р.